

JAN GRAUBNER

V tichu

Obrazy Petr Ettler

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Graubner, Jan, 1948-

V tichu / Jan Graubner. – V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2022. – 97 stran

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.

ISBN 978-80-7566-297-2 (brožováno)

* 2-444.6 * 27-184 * 27-583 * 2-587.7 * 27-4 * 27-567 * 913:910.4
* 27-565.3 * 27-565.54 * 27-722.51 * 929 * (437.3) * (100) * (0:82-4)
* (0:82-97) * (0:82-94)

- Graubner, Jan, 1948-
- ticho – křesťanské pojetí
- Bůh a člověk
- křesťanská meditace
- duchovní zkušenosti
- křesťanský život
- náboženské poutě
- cesty a pobyt – země světa
- Vánoce
- Velikonoce
- arcibiskupové – Česko – 20.-21. století
- úvahy
- modlitby
- autobiografické vzpomínky

27-5 - Liturgie. Křesťanské umění a symbolika. Duchovní život [5]
929 - Biografie [8]

© KatMedia, s.r.o., Praha, 2022

ISBN 978-80-7566-297-2

Slovo úvodem

Člověk nemůže stále přijímat informace, stejně jako nemůže stále jíst. Nejen žaludek potřebuje klid na trávení. Ticho potřebujeme, abychom mohli být sami se sebou, abychom se mohli s odstupem vrátet k tomu, co jsme prožili či slyšeli, jaký jsme zaujali postoj, abychom si utříbili myšlenky, vytěžili poučení, abychom to probrali s Bohem, přijali jeho výzvy a nakonec mu všechno odevzdali. Bez rozjímání nám chybí hloubka a duchovní život živoří, protože ten se rozjímáním živí.

Zakusíme-li ticho plné Boha, můžeme usnout v pokoji a radosti. Chvilé skládání myšlenek, k nimž se někdy vracíme celý den či déle, hledání formulací a hra se slovíčky není ztrátou času, ale momentem vnitřního růstu a budování důvěrného vztahu s Bohem, zabydlením se v domě svého srdce, v němž prožíváme radost ze společenství s hostem nejvzácnějším. S ním nebudeme trpět tísnivou samotou či opuštěností, protože on zůstane s námi. A kdyby přece přišla zkouška duchovní prázdnoty a opuštěnosti, obejmeme-li Ježíše, který zakusil opuštěnost největší, nebudeme sami – budeme s ním.

V tichu na pouti

Jeruzalém

Do Svaté země jsem se velice těšil. Když se konečně podařilo vstoupit na Kalvárii, byla to veliká věc, smět sáhnout rukou do díry, kde stál kdysi Kristův kříž, držet se té skály, na níž jsem byl vykoupen, vstoupit do Božího hrobu, odkud vyšel vzkříšený Kristus. I když byla tlačence poutníků značná, podařilo se mi tam zůstat déle. Byla to opravdu silná chvíle, být na místě, kde se stala největší událost lidských dějin. Tu mně přišla myšlenka: ano, konečně jsi na tom místě, kde se to tenkrát stalo. Ale přišel jsi pozdě. To se tu přece událo už před dvěma tisíci lety!

Ty však věříš a učíš, že při každé mši svaté se zpřítomňuje Kristova kalvárská oběť. Pak ale, když stojíš doma u oltáře, je to stejné, jako bys stál na tomto místě ve chvíli, kdy tu na kříži visel Kristus a tady vedle stála Maria, apoštol Jan a ti další...

Nebylo potřeba dalších slov. A přece mě napadlo: kdyby toto došlo všem křesťanům, pak by přece nikdo nemusel nařizovat, že máme přijít v neděli na mši svatou. Každý by cítil, že taková událost nemůže být bez něho, využil by každou příležitost být u toho.

Poušť

Trávím den v judské poušti. Představuji si, jaké by to bylo, kdybych tu byl opravdu sám a přišla noc. Kam dohlédnu, rozkládá se mrtvá poušť, i když jsem právě dnes zmokl a sem tam najdu drobné květy. Nedivím

se, že pro biblického člověka byla rajská zahrada místem, kde je možné potkat Boha, zatímco poušť byla územím ďábla. Tady nejenže chybí podmínky k životu, jak jej známe, tady člověk neznamena vůbec nic. Myslím na prvního člověka, který byl po hříchu vyhnán z ráje, a na dnešního člověka, který ztratil svou identitu a neví, kdo je, protože vláda hříchu ho přivedla do samoty pouště přesto, že žije uprostřed davu velkoměsta.

Pomoz nám, Pane, budovat společenství církve jako zahradu pro setkání těch, které sis povolal, aby byli v tvém jménu. Ty sám buď uprostřed nás. Tvá přítomnost nás obnoví, dá identitu tvým přátelům a skrze nás promění kousek pouště v tvou zahradu uzdravující svět. Obnov s námi svou smlouvu či nám pomoz nově do ní vstoupit, aby znovu zazářila tvá sláva Vykupitele a Obnovitele. Oslav své jméno na nás, jako ses oslavil na nemocných, které jsi uzdravil, a na spoutaných, které jsi osvobodil a začlenil mezi vyvolené.

Jordán

Nikdy jsi, Pane, nechtěl nic než plnit vůli Otce, protože jsi věčný Syn a jako věčný Syn také věčně závislý na Otcí, žijící jen pro něj v úplné poslušnosti a vydanosti. Nikdy se nestaneš nezávislým. Když jsi nám dal moc stát se Božími dětmi, uč nás Božímu synovství. Zvláště kněžím, kteří mají rozvinout duchovní otcovství, pomoz věrně rozvíjet synovství, aby mohli sloužit otcovstvím, které se podílí

na otcovství Boha předáváním víry, výchovou ve víře a službou rodině, aby kolem nich rostlo společenství lásky.

Jezero

Po rozjímání na Hoře blahoslavenství scházíme k jezeru a jdeme po břehu k místu Petrova vyznání. Je nás zrovna dvanáct biskupů. Tudy chodil Ježíš s apoštoly. My jej nevidíme, ale i nám přece platí jeho příslib, že bude uprostřed těch, kteří jsou v jeho jménu.

Dej, Pane, abychom dovedli zůstat sjednoceni v tvém jménu, abys zůstával uprostřed nás. Začínám službu arcibiskupa. Druhé mám posilovat ve víře a ve víru zmatených proudů nabízet orientaci. Upevňuj, Ježíši, mou víru! Myslím na Petra kráčejícího po jezeře a zdá se mi, že slyším tvou odpověď: drž se mě, to ti stačí. Nehledej jistotu kamenné cesty. Moje milost ti stačí.

Nazaret

Jsem s tebou, ujišťoval Bůh svůj lid v celých dějinách Izraele. Jsem s tebou, sdělil Marii skrze Gabriela. Uvěřit znamená přijmout jeho přítomnost. Říkat ANO Božímu slovu znamená umožňovat jeho vtělení do našeho života, nechat Boha vstoupit do dnešního světa a jeho temnot. Vytvářet jednotu znamená umožňovat Ježíši příchod do našeho společenství. Temnota nemusí znamenat smrt Boha, ale oslnění jeho blízkostí.

V tichu večera

To místo je svaté

Končím den u tvého svatostánku. Hledím na věčné světlo, znamení tvé přítomnosti, které mi připomíná Mojžíšův hořící keř, v němž ses mu zjevil před tím, než od tebe dostal mimořádný úkol vyvést národ z egyptského otroctví. Tehdy se poprvé ozvalo: *zuj si opánky. Místo, na kterém stojíš, je svaté.*

Myslím i na zkušenost vojevůdce Jozua, Mojžíšova nástupce. Dle tvého rozkazu vede svěřený lid do země, kterou jsi mu zaslíbil. Má dobýt první opevněné město, Jericho. Zjeví se mu velitel Hospodino-va zástupu. Jozue se klaní tváří až k zemi a ptá se na rozkaz, který je připraven splnit. Nejprve však zazní: *zuj si z nohou opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je svaté.* Dobyť Jericha je excelentní zázrak, ne dílo lidských schopností.

Vzpomínám na místa, kde jsem já zakusil tvou přítomnost, dotek tvé milosti, tvé volání, zásah do života. S vděčností se tam v myšlenkách vracím.

Ted' smím stát před tebou a v hluboké úctě se ti klanět. I já se ptám: Pane, jaký je tvůj příkaz, abych jej splnil? Ty nechceš jít kolem mne nadarmo. I mě zveš k účasti na tvém díle. Nejsem toho hoden. Jestli však přece mě chceš použít, pak je to nezasloužená milost a největší čest. Toto místo je pro mě skutečně svaté a já byl, jako bych to nevěděl.

Bouře

Po parném dni přišla noční bouře. Elektrina zhasla a tma byla tísnivá. Jen Bůh byl mimořádně blízko. Na mysl přicházela slova žalmů, jako: hlas Hospodinův, jak je mocný, hlas Hospodinův, jak je velkolepý! Hospodin zaburácel hromem.

Vybavuje se mi bouře na Galilejském moři, kdy učedníci budí klidně spícího Ježíše na zmítané loďce uprostřed bouře. Moře bylo pro ně tehdy sídlem démonů. Stačilo jeho slovo a bouře se utišila. Žasli nad jeho mocí. Snad si vzpomněli i na Joba, kterému Hospodin z hloubi bouře řekl: kdo zahradil moře branami, kdo mu dal hranice?

Nový objev. Kdo je to, že ho poslouchá i bouře a moře? I teď jsi se mnou, ty Mocný. Kdo by se bál, když jsi s ním ty? Jsi se mnou vždycky, když já jsem s tebou. Stačí být na tvé straně, důvěřovat ti, svěřit se ti, odevzdat. Ty se pak umíš postarat o to, co ti patří.

Uklidnila se, ukonejšila má duše jako dítě v klíně matky.

Lidská identita

Kdo je člověk, který často neví, zda je muž či žena? Po druhých se opičí a své já chce vyřvat jak lev, jednou je pilný jako včelka, jindy líný jako lemra, jeden krade jako straka, druhý syslí jako křeček, jeden je tichý jako beránek, druhý úlisný jak had, jeden druhému by oči vyškrábal jako kočka, sám je mírný jak holubice, ve společnosti jako sup,

rád by zpíval jako slavík a vznášel se jak orel,
nohy by chtěl jako laň, které skáčou jak kamzík,
oči jako ostrůž a uši jak rys,
jeden je ranní ptáček, druhý noční sova,
v stálosti jak přelétavý motýl, vychytralý jako liška,
na své vynálezy je pyšný jak páv
a neví, že jeho díla mají jen jepičí život,
péči o potomky nechává druhým jako kukačka,
pije jak duha, dokud není na mol,
hochy i dívky bez zardění tituluje „ty vole“,
za svým jde jak beran, v politice je jak slon,
v krásném umění neohrabaný jak medvěd,
jen při zábavě je jako ryba ve vodě.

Štěkají na sebe jako psi, v morálce jak prasata,
špatné zprávy milují jak sýček,
uštěbetaní jsou jako vrabci
a na svět zírají jak sovy.

Děkuji ti, Bože, že nejsem jen součást přírody,
žeš mě stvořil k svému obrazu,
dal mi důstojnost svého spolupracovníka,
z tragického pádu mě koupil vlastní krví,
učinil svým dítětem a dědicem Božího království.
Jinak bych z toho byl jelen.

Květná zahrada

Před večerním koncertem se procházím kroměřížskou Květnou zahradou, které někteří zbožní lidé vytýkají přítomnost antických postav z řecké mytologie

V tichu Vánoc

I.

Vánoční přání se hromadí na stole.
Každý se snaží vyjádřit přátelství,
potěšit či obdarovat radostí.
Ta záplava slov však nesmí uškodit SLOVU
vyslovenému v tichu této noci
a zprávě, která mění dějiny.
BŮH JE S NÁMI!
BŮH JE SE MNOU!

Dnes Bůh vyřkl své SLOVO,
Poslední, nejpravdivější, nejkrásnější,
co odpovídá na každou otázku,
co s lidským tělem přijímá každého
se vším, co je a má.
Dnes Bůh dal člověku sebe.
Dnes skutečností stal se nejbájnější sen.

Teď můžeme snít
o beránku, jenž bez strachu ke lvu lehne,
o radlici z meče,
o právu pro chudé,
o spravedlnosti, co se jak řeka rozleje.
O světle, co září bloudícím ve tmě,
o zázračném sycení hladových
a smíchu plačících,
o vladařích, co konají spravedlnost,
prokazují milosrdenství
a se svým Bohem pokorně chodí,
o království lásky a pokoje,
o církvi bez poskvrny.

Dnes se splnilo Písmo.
Dnes Bůh vyřkl SLOVO
a těm, kdo ho přijali,
dal moc být dětmi Boha.
To SLOVO však čeká na lidské ANO,
jež bájný sen mění v realitu.

II.

Pohled do jeslí nás vrací do dětství,
do těch nejšťastnějších Vánoc života.
Kdy jsme prožívali bezprostřední radost,
protože starosti nesli rodiče.
Kdy jsme prožívali čistou radost,
která ještě nebyla ohrožena vášněmi.
Kdy jsme prožívali radost z Božího Syna,
protože jsme byli schopni
upřímného přátelství.
Kdy jsme prožívali radost rodiny,
protože všechno rušivé se zastavilo,
přestaly hádky a lidská nedorozumění.
Kdy jsme cítili, že Bůh
sestoupil mezi svůj lid.
Proč musí krásné Vánoce
zůstat výsadou dětí?
Vždyť těm, kdo uvěřili,
dal Bůh moc
stát se Božími dětmi!

III.

Radujme se,
protože Bůh nám o Vánocích znovu ukazuje
svůj zájem o nás.
Plesejme,
protože Bůh se stal jedním z nás,
aby nás vykoupil.
Jásejme,
protože sám Bůh se postavil na naši stranu.
On je důvodem naší naděje.
On je naší jistotou.

IV.

Jak hezký je sen o trvalých Vánocích,
které jsou krásné především proto,
že zakoušíme blízkost Ježíše!
On přece slíbil, že bude mezi námi vždy,
když budeme shromážděni v jeho jménu,
v jeho lásce.
Každá neděle může být svátkem,
o němž máme vždycky čas
na skutečné prožití nedělní bohoslužby,
ale i na sebe a na lidi kolem nás.
Neděle je jistým způsobem vrcholem
křesťanského života
i způsobem, jak víru dobře žít.
Radost z Ježíše přítomného v našem srdci
a zkušenost s Ježíšem jako nejlepším Rádcem
a skutečným Zachráncem je nejlepší posilou
pro všechny dny života.

Obsah

Slovo úvodem	5
V TICHU NA POUTI	7
Jeruzalém	8
Poušť	8
Jordán	9
Jezero	10
Nazaret	10
Turín	11
Valo Torinese	12
Giaveno	12
Sassello	13
Večer u trapistů	14
V TICHU NA CESTÁCH	17
Srí Lanka	18
Indonésie	18
Haiti	19
Ukrajina	20
Zarvanica	21
Bangladéš	22
Krápníkové království	23
Řím	24
Irák	25
V TICHU VEČERA	27
To místo je svaté	28
Bouře	29
Lidská identita	29
Květná zahrada	30
Rotunda	32

Parlament	32
Kdo je katolík?	33
Poznal povolání	34
Mít pro koho žít	35
 V TICHU DUCHOVNÍCH CVIČENÍ	 37
 V TICHU PO PRÁCI	 49
Řád a svoboda	50
Vztah	50
Ikony	51
Hlubina	52
Nebezpečí jistoty	53
Večer v hotelu	54
Vědecké jistoty	54
Jako Maria	55
 V TICHU VÁNOC	 57
 V TICHU U BETLÉMA	 67
 V TICHU KŘÍŽE	 77
Snoubenec duše	78
Zběhnout je nepřipustné	78
Živý sen	79
Odvaha k důvěře	80
Pracovat nestačí	81
Miluji tě	81
Škola moudrosti	82
Kristus kříž nestvořil. To je dílo lidské. On ho přijal	83
 V TICHU VELIKONOC	 87

JAN GRAUBNER

V tichu

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.,

v Praze roku 2022 jako svou 2405. publikaci

Obrazový doprovod Petr Ettler

Redigoval Jakub Fráňa

Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Obálka, grafická úprava a sazba Studio Jakub Kubů

Tisk Tiskárna H.R.G. spol. s r. o.

Knihy Karmelitánského nakladatelství zakoupíte na eshop.cirkev.cz

a v síti kamenných Karmelitánských knihkupectví

(eshop.cirkev.cz/prodejny).